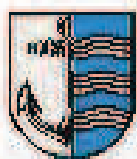

”BYTROMMEN”

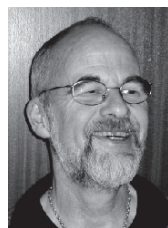
Januar 2010.
Medlemsblad for

Allinge – Sandvig
Byforening

Allinge-Sandvig Byforenings Bestyrelse.

Formand: Anders Koefoed Larsen, Kampeløkken 9, 3770 Allinge, tlf. 56 48 06 17, e-mail: akl@sport.dk

Næstformand: Richardt Bendtsen, Pilegade 22, 3770 Allinge, tlf. 56 48 11 43, e-mail: richardtendtsen@tdsadsl.dk

Kasserer: Kell Andersen, Grummeløkkegade 2, 3770 Allinge, tlf. 56 48 25 55, e-mail: cykelkell@pc.dk

Sekretær: Thomas Hjort Lodahl, Havnegade 5, 3770 Allinge, tlf. 56 48 15 14, e-mail: hjorthlodahl@gmail.com

Menigt medlem: Jørgen Hornskov Eriksen, Pilebroen 21, 3770 Allinge, tlf. 56 48 15 53, e-mail: post@eriksen-bornholm.dk

Suppleant: Thorbjørn Stenholm, Kirkegade 4, 1.th. 3770 Allinge, Tlf. 24 41 64 48, e-mail: stenholm@mail.dk

Bevaringsfonden: Richardt Bendtsen, Pilegade 22, 3770 Allinge, tlf. 56 48 11 43, e-mail: richardtendtsen@tdsadsl.dk

Kontingentet på 150 kr. kan indbetales hos bestyrelsesmedlemmerne eller på bankkonto registrerings nr. 0649 kontonummer 6494-408-440 (Nordea). Husk at opgive dit medlemsnummer, som står ved dit navn på bagsiden af dette eksemplar af Bytrommen. Kontingentet kan også betales ved vores møder eller på kontoret.

Tegningen på bagsiden er udført af Willy Frederiksen.

Kontortider for Allinge Sandvig Byforening på Kærnehuset, 1. sal, Kirkepladsen 2, Allinge

I perioden 1/1 2010 – 31/4 2010.

1. onsdag i måneden kl. 19-21.

2. tirsdag i måneden kl. 19-21.

4. tirsdag i måneden kl. 19-21.

Der er dog lukket på evt. helligdage, og indtil 1. marts 2010.

Næste nummer af Bytrommen udkommer til september 2010.

Programmet 2010.

Vi har endnu kun planlagt den første halvdel af året.

Tirsdag den 16. marts kl. 19. Samtaleaften om Stenhuggeri ved Verner Olsen og Kurt Komstedt.

Lørdag den 17. april kl. 13.. Indvielse af nye lokaler

Søndag den 18. april kl. 14.30-17. Arrangement for nytilflyttere. Gåtur og efterfølgende fremvisning af billeder fra byen, snak m.v.

Lørdag den 24. april kl. 09.00. Strandrensning. Mødested: Næs Strand. Når vi er færdige serveres der pølser og drikke i Kærnehuset.

Søndag den 6. juni kl. 10. Tur fra Næs til Sandkaas. Kødædende planter, Den forgyldte sol, skjulte skatte, mm. Mødested Næs.

Tirsdag den 29. juni kl. 19-21. Sommeråbent for alle.

Tirsdag den 13. juli kl. 19-21. Sommeråbent for alle.

Tirsdag den 27. juli kl. 19-21. Sommeråbent for alle.

Husk at følg med på vores hjemmeside:

www.allinge-sandvig-byforening.dk

Nye medlemmer!

Det er os en glæde at kunne byde velkommen til nye medlemmer. Det drejer sig om:

Erik Nyboe, Fasanvænget 2, Allinge

Børge Jensen, Fasanvænget 1, Allinge

Rita og Jens Svensson, Pilebroen 10, Allinge

Flemming Rinds, Rosengade 2, Allinge

Jonna Cederblad Winther, Drosselvej 6, Greve

Bent Mogensen, Nørregade 44, Allinge

Annette og Jørgen Holm, Valmuevej 3, Allinge

Kaj Boesen, Pilegade 12, Allinge

Niels Westh, Slotsvænget 3, Lyngby.

Vi håber på, at I alle vil få glæde af foreningen.

På gensyn ved vores arrangementer!!

Husk at meddel adresseændring (også mailadresse)!!!

N.E. Plymouth, Australia, Fotoatelier! Hvad var mon det for en fotograf, Allinge fik besøg af?

Man kan være så heldig at sidde med et fotografi i hånden, som det, der er vist på modsatte side. Det er gulligt, lidt ”tyndt”, 9x12, en kontaktkopi af en glasplade. Et såkaldt albuminaftryk (et æggehvidemateriale) efter en vådkollodiumplade, et tidligt trin på fotografiets udvikling. Formentlig fra 1860erne.

Der er ikke mange af disse gamle billeder, slet ikke med miljøskildringer som dette. Og slet ikke med et stempel på bagsiden, hvorpå der står: ”N.E. Plymouth, Australia, Fotografiatelier”! Ja, det står der faktisk! Der er dog ingen tvivl om at motivet er bornholmsk, vi ser en gade, endnu blot som grusvej. Vi ser hen på et 10 fag langt bindingsværkshus med høj sokkel i den ene ende og vel nærmest i plan med vejen i den anden. Huset har tegltag hvilket fortæller os, at det må ligge i en by.

Det ligger i *Brøndstræde* i Allinge. Det helvalmede tegltag, var karakteristisk for huse fra første del af 1800årene. Brændestakken tilhørte bageribygningen ved Løsebækgade 2. Der ligger også en stak brædder på vejen. Det skyldes vel, at der var et skæreri på modsatte side (Produkten, købmand Koefoed m.v.). Husets ejer var malermester Christian Pedersen.

På det gamle billede ser vi, at der er sal over en høj sokkel, salen har to træsprossede vinduer ud mod gaden. Derefter er der et gammelt blysprosset vindue – den ene ramme er åben, og der er 12 ruder i hver ramme. Der er stue indenfor, læg mærke til den fine gardinophængning. I det næste fag er der blot en halv, blysprosset ramme. Ved siden af døren – ind til ”forstauan” er isat en vinduesramme og der er også vindue over døren. I de næste fire fag med stigen er der blot en enkelt lem.

Der er mærkværdigvis to brønde foran huset. (Derfor hedder gaden *Brøndstræde*) To unge mænd, tre kvinder og ikke færre end 12 børn er stimlet sammen for at se på, hvad det er, den ”mærkelig” fotograf har gang i. Det er med garanti første gang, at de oplever at bliver fotograferet, måske aner de ikke, hvad der foregår. Men stemplet!? Man tænker jo straks på bornholmske guldgravere, som søgte eventyret på den anden side af jordkloden og måske havde et billede af barndomshjemmet med sig, fik taget en kopi i Australien – og så tog affotograferingen med

hjem. Eller sådan noget! Men det er for usandsynligt. Alene fordi billedet er så gammelt.

Men af svensk fotolitteratur fremgår det, at der faktisk i anden halvdel af 1860'erne var en omrejsende fotograf i Skåne, som hed Plymouth! Han averterede i svenske aviser med, at han, fx i 1867, kom til Höganäs med sin "Australia=Fotografi=Vagn". Han skrev i annoncen, at han var yderst billig, at han fotograferede uden hensyn til vejret (tidligere kunne man kun tage gode billeder i stærkt sollys), at han kun solgte vellykkede fotografier og han også havde fotografirammer til salg. Han var flere andre steder i Skåne i 1867 og i 1869 var han med sin "Australia-Fotografi-Vagn" i "Cimbrishamn". Her tog han kun "4 kr pr dussin for fotografering". Sikkert visitkortportrætter som vi kender dem.

I en svensk bog om fotografering i Hälsingborg (hvor den ene af de ovennævnte annoncer er fundet) er der gengivet en malende skildring af fotografiets indtog på landet i Skåne i 1850'erne, netop med en "Australia" vogn og en omrejsende fotograf, der endda var dansk. Det er, som om "Australia" er en vogntype – eller også er det den samme fotograf Plymouth, som måske har lært fotografering i Plymouth, Australien og er kommet tilbage (?) til Skandinavien. Men det er næsten lige så langt ude som det tidligere gæt.

Fortsættes på side 12.

"N.E. Plymouth. Australia-Fotografi-Vagn". Borrby 1869.

Uddrag af Årsberetning for 2009.

Inden vi starter på generalforsamlingen, synes jeg dog, at vi i år må mindes tre af vores afdøde medlemmer. Sigvard Mossin Kofoed tidligere byrådsmedlem, Søren Jensen der gjorde et kæmpearbejde for os, bl.a. som formand for Kærnehuset (o.m.a.), samt Jacob Larsen, der hjalp til med registreringen af husene i Sandvig, men også var en af dem, der hjalp til med arbejdet i de nye lokaler.

Lad os alle rejse os!

Æret være Deres minde!

Nye lokaler

I maj måned tildelte Kærnehusets bestyrelse os rettighederne til de ledige lokaler (tidligere lærerbolig), hvor ungdomsklubben tidligere havde været.

Det var vi naturligvis meget glade for. Vi spurgte vores medlemmer om hjælp, og heldigvis har der været **tre** (men kun tre), der trofast har hjulpet bestyrelsen i det store arbejde.

Vi fik lidt af en forskrækkelse i starten, idet hele det elektriske anlæg blev kasseret, men vi må sige, at kommunen var hurtig til at bevillige penge til nye kabler mm. Vi måtte dog selv af med et pænt beløb til vores EDB opstilling.

Der er brugt utroligt mange timer – og penge - , men nu begynder det at hjælpe.

Vi har fået tilskud fra Kærnehusets bestyrelse og selv brugt mange penge af vores egen kapital, som det senere vil kunne ses på vores regnskab. Vi er derfor meget lykkelige over, at vi har fået økonomisk støtte fra Tuborgfondet til møbler i det store mødelokale, sponsorhjælp fra Arne Bech, der har skænket os en flot stor reol, samt Allinge Teglværk, der har foræret os bordpladerne til EDB udstyret mm.

Endvidere har vi fået lovning på et beløb til lamperne i alle lokaler, men det skal først endelig godkendes i februar.

Lige nu er vi i gang med at flytte skabene og EDB udstyret til de nye lokaler!!

Al ting tager tid!!!

Derfor har vi udsat indvielsen af de nye lokaler til den 17. april, men det vil du kunne læse mere om i klubbladet.

Foreningens arbejde.

Lidt om hvad Allinge Sandvig Byforening også arbejder med:

Havneudvalgene:

Nogle af de udvalg, vi i byforeningen er repræsenteret i, er havneudvalgene for Sæne havn, Sandvig havn og Allinge havn. Her er vi høringsberettiget, det vil sige, at hvis der skal laves noget i eller på de områder, som kommer ind under havnene, kommer det op i disse udvalg.

Udvalgene består af personer, som har med havneområderne at gøre, og for Allinge havn er det Allinge Sandvig Byforening, Lodsvæsenet, ASTE, Allinge Jazzfestival, Christiansøfarten og Havnegruppen i BRK. Under denne gruppe hører bl.a. Kjærnæs og her diskuterer vi naturligvis pt. Nedrivningen, men det er jo endnu mere interessant med hvad der skal ske med området. Det sidste nye er at nedrivningen skal være færdig den 30/4.

Det samme gælder de øvrige havne, men vi er jo kun høringsberettiget, så det er kommunen, der træffer den endelige afgørelse.

Er der nogle af vores medlemmer, som har ideer til arbejdet, vil vi gerne bringe det videre!

RB er vores medlem i alle tre grupper.

Bevaringsfonden:

Ligeledes sidder vi i Bevaringsfonden for Allinge Gudhjem. Det er en fond som blev stiftet i Allinge Gudhjem kommune. Her har vi lidt økonomi at gøre godt med, men der er dog kun mindre beløb, som kan uddeles efter ansøgning fra personer, som renoverer bevaringsværdige huse i Allinge Gudhjems område. Fondens formål er at virke for bevaringen af gamle huse i Allinge-Gudhjem, f.eks. gives der støtten ved tilbageføring til husenes oprindelige udseende f.eks. skorstene, tage osv. I fonden sidder: Allinge-Sandvig Byforening v/ Richardt Bendtsen og AKL, Gudhjem By- og Mindeforening, Bornholms Museum og Leif Gregersen for kommunen!

Gruppen Nordbornholm.

Gruppen arbejder på at gøre hele området interessant for alle personer. Det drejer sig naturligvis om helleristninger, men også om skanserne, russertiden, granitbrydningen, fugleobservationer, botanikken o.m.a.

Vi forsøger at udarbejde forslag til nye cykelstier, gangstier, orienteringspunkter osv.

Det har dog vist sig, at selv om vi forsøger at give en god orientering til kommunen, så kan det være særdeles vanskeligt at få vores tanker med. Således viser forslaget til kommuneplanlægningen f.eks. at kommunen kommer med sit eget cykelstiforslag.

Thorbjørn Stenholm og Anders Koefoed Larsen sidder i denne gruppe

ABM udvalget.

ABM udvalget består af de Bornholmske arkiver, Biblioteket, Museet samt BRK.

Udvalget har besluttet af oprette en registrering i databasesystemet "Arkibas".

Arkibas skulle allerede nu være installeret på vores computere, men pga. sygdom, er dette endnu ikke foretaget.

Dette gør måske ikke så meget, for vi har alligevel ikke haft tid til evt. at benytte programmet.

I dette udvalg sidder AKL, medens arbejdet med Arkibas styres af JE.

Kunstgruppen:

Efter vores besøg hos Ole Christensen udarbejdede gruppen forslag til opsætning af kunst i byen. Der blev skabt billeder, der viser resultatet af et evt. arbejde.

Gruppens største problem er dog, at der er to afdelinger i kommunen, der henviser til hinanden! Begge afdelinger venter på at den anden skal starte!

Gruppen består af Stine Hammer, Thorbjørn Stenholm og Willy Frederiksen

Boliger i Allinge.

Kommunen har bedt os om at hjælpe til med at finde "ulovlige" sommerboliger. JE og RB har været med til et par møder, men da kommunen ikke vil give os oplysninger om hvilke boliger, der har sommerhusstatus, så synes vi, at det er et urimeligt arbejde at påtage os. Ligesom andre opgaver er det naturligvis dejligt, hvis der er medlemmer, der vil være med til at bevare (beskytte) helårsboligerne i vores byer

Bevar vores byer!

Plejehjemmet forsvinder

Arbejdspladser nedlægges (vaskeriet). Butikkerne bliver mere og mere til sommerfugle!

Vi må gøre noget for at gøre Allinge-Sandvig til et attraktivt sted at komme.

En af måderne at gøre det på, er at der sker noget!!!!!!!!!!!!!!

Vi kunne blandt andet se, at det pludseligt var svært af få Allinge julepyntet!

Derfor har vi sat et punkt på dagsordenen, hvor der er muligheder for at komme med idéer om, hvad VI SELV kan gøre, for at få det til et attraktivt sted at komme.

Jeg vil derfor foreslå, at man allerede nu skal granske i sit hjerne om man ikke vil yde en aktiv deltagelse selv, f.eks. i en gruppe som kan komme med ideer til, hvordan byen kan gøres mere aktiv og spændende.

Bogen om Sygehuset.

Vi har virkelig måtte arbejde hårdt for at skaffe penge nok. Netop for 14 dage siden lykkedes det os endelig at få en løsning, og derfor håber vi på, at bogen bliver færdig i løbet af et par måneder. Bogen er samlet af Elsebeth Maegaard og AKL.

Lokalarkivet.

Arbejdet i lokalarkivet har været præget af min operation i foråret, og mit stuntnummer i efteråret.

Derfor har vi ikke nået så meget, men alle deltagerne har været meget aktive, når vi så endelig mødtes.

Vi har alligevel fået meget nyt, og noget af det er da også blevet registreret. Desværre mistede vi én af vores aktive, nemlig Jacob, som tog sig af husene i Sandvig – så nu er der altså en ledig arbejdsplads.

Som noget nyt er Bjarne Larsen gået i gang med at samle oplysninger om bådene i Allinge Havn. Til dette arbejde har vi lånt billedmaterialet fra Havnekontoret i Allinge.

Vi vil gerne appellere til Jer – eller til andre interesserede. Har du en speciel interesse, så mød frem og deltag i vores arbejde. Der er masser af emner der skal udforskes og registreres!

Medlemstallet.

Vores medlemstal er nogenlunde uændret! Men vi kan ikke blive for mange, og derfor håber jeg på, at I alle fortsat vil være ambassadører for foreningen, og skaffe flere medlemmer – og endnu flere støttemedlemmer på den anden side af vandet, er MEGET velkomne! Vi er pt. 164 medlemmer.

Foreningens Hjemmeside.

Foreningen hjemmeside har adressen www.Allinge-Sandvig-Byforening.dk.

Hjemmesiden er en måde at komme i forbindelse med Jer, men også med andre interesserede i den øvrige verden. Ligeledes kan siden benyttes til at komme i forbindelse med os!

Besøget på hjemmesiden har været uventet stort. Ved nytår har vi haft 60.971 besøgende, dvs. at der i 2009 har der været 27.171 besøg.

På bestyrelsens vegne

Anders Koefoed Larsen

..... Klip

Til Allinge – Sandvig Byforening

v/ kasserer Kell Andersen

Grummeløkkegade 2

3770 Allinge

I en beskrivelse af det tidlige fotografi i Østerlen får vi dels at vide, at Plymouth var i Simrishamn i 1869 og 1870, dels at han, medens han opholdt sig der, var nogle dage i København (måske for at købe papir og kemikalier til sit arbejde). At han måske også fik en chance for at sejle til fx Allinge og tjene lidt penge på fotografering der, synes vi nu at kunne bekræfte. Han har måske ikke haft sin Australia-vogn med, men på det tidspunkt skulle man rejse rundt med et helt mørkekammer, for fotograferingsprocessen krævede, at den lysfølsomme kollodium på glaspladen var våd, når den blev eksponeret og siden skulle kopieres. Det var mildest talt besværligt – og krævede faktisk en vogn eller en vældig udrustning.

Vi ved desværre ikke endnu, hvem fotografen N.E. Plymouth var, men mon ikke han ”dukker” op en gang? Og så kunne det jo være interessant at vide, hvad han ellers fotograferede på Bornholm – og hvornår. Han har ikke umiddelbart været til at finde i aviserne sidst i 1860'erne.

Ann Vibeke Knudsen

Uddrag af artikel på Bornholms Museums hjemmeside.

..... Klip

Indmeldelse i Allinge – Sandvig Byforening.

Navn _____

Fødselsdag og år _____

Adresse _____

Tlf. _____

e-mail adresse _____

Underskrift _____

Beboerne i Brøndstræde 1 sandsynligvis fra 1860'erne.

Billedet (se side 4) af Brøndstræde 1 tilhørte Anna Marie Mogensen, Strandvejen 43. Jeg har derfor kikket på hendes aner.

Anna Marie Mogensens mor hed Marie Jørgine Hansen og skulle være med på billedet, som en lille pige på armen. Jeg har kikket i folketællinger og kirkebøger, så jeg nu kender hendes mors familie.

De ejede Brøndstræde 1 frem til 1882, og boede der til 1878, hvorefter de flyttede til Havnegade 12. Ud over at hele familien synes at være med på billedet, ses en række børn på en stak brædder. Marie Hansens far var skipper og købmand Hans Jørgen Hansen.

I sommeren 1876 var han 60 år. Efter konens tragiske død af barselsfeber 6. februar 1866 blev han den 14. juli 1867 gift med Oline eller Boline Kirstine Michelsdatter. Skolelærer og dannebrogsmænd Esper Bohn var hendes forlovere, hvorfor hun nok har tjent hos ham. Hun var 30 år i 1876.

Skipper Hans Jørgen Hansen havde to piger af første ægteskab, nemlig Hansine, der var 21 år i 1876 og Karen, der var 17 den sommer. Derefter fik de en søn Peter, som var 7 år i 1876, og det kan passende være ham, der står i døren på billedet. Marie kom til 3 år senere og var 4 år i sommeren 1876. Endelig fik de en lillesøster Andrea, som var 3 måneder på det tidspunkt.

Da der er store blade på træerne på billedet, kan det ikke være taget ved Andreas dåb 30. april 1876, men faderen kunne passende og stolt have ønsket sig et billede af sin familie i denne sammenhæng. Skipperen kan selv have sejlet fotografen N. E. Plymouth hertil og aftalt fotograferingen, som blev et tilløbsstykke.

Hans Jørgen Hansen synes selv at sidde på brædderne sammen med de mange børn fra området, mens den noget yngre mand op ad Løsebækbagens brændestabel kan være hans svenske medhjælper gennem årtier.

Fortsætte på næste side.

Oppe ved husets indgang har vi den unge kone og datteren Hansine med de to små piger. Datteren Karen synes at stå med en barnevogn ude i siden af billedet foran de to brøndvipper, der har givet navnet til strædet. I det åbne vindue anes en ældre kvinde.

Huset her i Brøndstræde blev opført for Hans Jørgen Hansens første kones forældre i 1820'erne. Stuehuset blev ombygget i 1877; bygningen forlænget i 1886.

Jens Riis Jørgensen, arkitekt maa. Espergærde, 17. jan. 2010.

Interiørbilleder fra dagligstuen i Tårnhuset. Familien Borch er samlet om bordet.
Ca. 1912.

Karnappen i dagligstuen i doktorboligen, Allinge. Ved skrivebordet sidder Dorthea Borch. Ca. 1911

Disse to billeder er udlånt af Henrik Hougs, Gentofte

TAK!

Vi er utrolig glade for den støtte vi har modtaget ved indretningen af vores nye lokaler.

Tak til vores sponsorer:

TUBORGFONDET

der har sponseret stole, borde og filmlærred til vores foredragssal.

der har foræret os en ny, flot og stor bogreol i foredragssalen.

der har foræret os det nye store EDB arbejdsbord.

Alle er velkommen til indvielse af de nye lokaler den 17. april kl. 13.

Du Ludvig, skal vi gøre rent her til foråret!?

Ja Karl, skulle vi ikke starte i anlægget. Der flyder det med affald - ingen papirkurve - og skolen gør jo ikke noget ved det!

Ja, men sætter kommunen papirkurve op, så skal de jo tømmes!

Vi kunne da starte med at vaske mindestenene. De er jo helt grønne, og så kunne vi måske få opmalet det, som står på dem!

Ja, men Ludvig, tror du også vi kunne få kommunen til at gøre noget ved "blyanterne" som de har sat op? Det ville pynte!

Ja Karl, men vi skal også huske at hjælpe Byforeningen med strandrensningen d. 24. april!

Ja, der er nok at tage fat på! Lad os så komme i gang!